

Lena med birmakatten Sofina framför några av "sagotavlorna".

Jag har målat min kärlek till Astrid Lindgren

Så här har Lena målat favoriten Astrid Lindgren.

När Astrid Lindgren dog förra året kände konstnärinnan Lena Derning en stor sorg. Det hjälpte att måla författarinnan och figurerna i hennes böcker. Det blev många glada tavlor!

AV GARIN HEDBERG
FOTO: LARS PETER ROOS

När Astrid Lindgren dog, för ganska precis ett år sedan, sörjde vi alla. Så gjorde även Lena Derning. Men Lena är konstnär, och ur hennes sorg föddes målningar. Färgrika, livsbejakande målningar till Astrids minne.

Lenas favorit bland sagofigurer är Pippi Långstrump. Och ju längre man träffar Lena, desto mer börjar man se likheterna mellan henne och Pippi. Om man bortser från den eleganta mörkblå kostymen som Lena bär, förstås...

De flesta av oss har väl aldrig fått tillfälle att träffa Astrid – ändå kunde det kännas som om hon

var en nära anhörig. Så var det också för Lena.

– Ja, Astrid känns så starkt i mitt hjärta – det är som om hon alltid har funnits där. Så som man känner för en kär vän!

HON BÅDE SKRATTADE OCH GRÅT

– Jag såg alla minnesprogrammen, och jag skratade och grät om vartannat. Jag var så uppfylld av Astrid Lindgren att det kändes som om jag andades genom henne. Jag mindes alla sagor jag läst för mina barn när de var små. Och alla TV-program med Tjorven och Båtsman på Saltkråkan, som vi tittade på tillsammans.

Lena har också många beröringspunkter med Astrid; också Lena är utbildad förlagsredaktör och journalist, liksom Astrid.

– Astrid älskade barn och djur och naturen – det gör jag också. Och Astrid älskade att sjunga – det gör jag också.

Lena har ett litet konstgalleri på Söder i Stockholm, galleri Darling, där hon både målar och ställer ut egna och andras verk. Dagen efter budet om Astrids bortgång hade hon mycket att göra i galleriet.

– Men jag var så besjälad av Astrid att jag tänkte: jag måste måla det jag känner. Jag brukar göra så när någon sorg drabbar mig. När

en vän gick bort för några år sedan målade jag in honom i "paradisets lustgård". Och det kändes befriande – som om en sten fallit från mitt hjärta. Så ville jag också göra för Astrid.

Lena började måla. I den första bilden målade hon in alla de sagofigurer som låg henne närmast om hjärtat. Hon började förstås med sin syskonsjäl Pippi. En stark och självständig flicka som vågar gå sina egna vägar genom livet, precis som Lena själv.

– Så målade jag Emil och Ida. Jag har läst att Emil stod Astrids hjärta särskilt nära. Skorpans Lejonhjärta får sitta och meta i Körsbärsdalen, det var ju vad han längtade efter allra mest. Och Astrid harsagt att "när jag dör, så blir jag nog en liten fågel någonsans". Därför målade jag henne sittande i ett träd med vita vackra vingar. Ronja Rövardotter får gömma sig bakom en gran, och Mio min Mio rider med sin vän Jum Jum på vita hästar. Över deras huvuden kommer Karlsson på taket flygandes.

Så kom den första bilden till. Lena började läsa allt hon kom över om Astrid, och fortsatte att måla under våren i fjol. Porträtt på Astrid med blomsterkrans. Olika motiv från sagorna.

– Så började jag fundera över vad jag skulle göra med målningarna. Jag brukar själv ställa ut en gång under hösten i mitt galleri. I november. Men Astrid fyllde ju år i november! Skulle jag ställa ut till hennes minne på hennes födelsedag?

– Jag undrade först vad Astrid skulle ha tyckt om det? Jag ville ju förmedla att ASTRID KOMMER ATT LEVA FOR ALLTID! Just till hennes födelsedag ville jag hedra henne, och glädja alla som älskar hennes sagor med det budskapet. Och ja – jag kände ett varmt leende från himlen!

Så gör förstås en äkta Pippi Långstrump – också den Pippi som bor i Lena. Med ett stort hjärta som driver henne till handling.

– Med mitt måleri har jag alltid velat sprida glädje. Att måla är att leva. Jag kan inte leva utan att måla. Och jag målar av glädje, för att jag älskar livet! Jag vill att

människor ska bli glada av mina målningar!

Lena har målat sedan barndomen. Hon har gått flera konstutbildningar. Men det är först de senaste sju åren hon har kunnat försörja sig på det. Innan dess har hon arbetat som vd-sekreterare och kursadministratör. Drivit ett dataföretag. Mångsidig, precis som Pippi.

Ja, glad blir man när man kliver in i Lenas lilla galleri på Söder. Här finns, förutom målningarna till Astrid Lindgren, just nu också änglabilder, och bilder från glada fester. Fantasifester på den charmriga bakgården bakom galleriet, fester vid havet i Bohuslän.

DE MÅLADE PÅ ETT SKÅR

– Det var på sommaren i Bohuslän som jag lärde mig måla. Jag växte upp i ett hem där det var naturligt att ägna sig åt skapande verksamhet. Vi sjöng mycket, gärna Taube, vi skrev och målade. När vi seglade ut på dagarna brukade pappa sätta i land manna och mig på något skär, med målargrejor och matsäck. Sedan hämtade han oss på hemvägen. Då hade vi hela dagen på oss att vara där och måla – det var härligt! Jag går gärna tillbaka till den tiden i mitt måleri: hav, makrill och jordgubbstårter.

Lena målar i en medvetet naiv stil. Hon menar att det är uttrycket från hjärtat som kännetecknar äkta konst. Det är inte kritikerna som bestämmer vad som är konst. Och det är väl något som Astrid i sin himmel skulle hålla med om!

Det är en charmig, varm stämning på Lenas galleri. Birmakatten Sofina ligger hoprullad i sin korg och sover fridfullt. En skål med pepparkakor står alltid framme för besökarna.

– Det är meningen att besökarna ska få ett andrum i en stressig tillvaro. Ett andningshål, där man kan fylla själen med färg och glädje som kontrast till allt det tekniska och ekonomiska i tillvaron.

Den sista målningen Lena gjorde till Astrids minne var en jättestor blomkudd med hälsningen: "Den här får du i födelsedagspresent av mig Astrid. Jag vill tacka dig för allt du ger oss människobarn". □

"Jag tänkte i somras att jag ville ha vernissage på Astrids födelsedag, jag tror hon skulle ha gillat det", säger Lena Darning.

FOTO: KRISTINA GUSTAFSSON

"Astrid kan inte dö"

Konstnären Lena Darning hyllar Astrid Lindgren med sina målningar.

DAGEN EFTER Astrid Lindgrens död bestämde hon sig. Hon skulle måla tavlor till författarens ära. Lena Darning vägrade nämligen att gå med på att den stora berätterskan skulle vara borta.

– Jag vill visa att Astrid inte kan dö, hon har skrivit och gjort så mycket som lever kvar. Hon finns kvar i våra hjärtan, och nu även genom mina tavlor, säger Lena Darning.

Det var måndagen den 28 januari 2002 Astrid Lindgren avled. Sörjd och saknad av många. På tv visades minnesbild efter minnesbild. Lena Darning, som var ledig, satt hela dagen och skrattade och grät framför tv:n.

Dagen efter klev hon in i sin lilla kombinerade ateljé och galleri på en av de mer pittoreska delarna av Södermannagatan. Ett stenkast från Nytorget och 700 steg från Lenas egen bostad på Bjurholmsgatan. Hon satte sig ner och började måla.

– Jag var bara tvungen att måla tavlor om Astrid. Jag sörjer genom att måla. Det är som om jag målar av mig sorgen, säger hon.

Så hela våren gick i Astrid Lindgrens tecken. Lena målade motiv från hennes sagovärld, läste biografier om henne och läste hennes egna böcker om och om igen.

– Det var som om jag kom Astrid närmare, lärde känna henne bättre under våren. När jag målade var det som att jag var inne i hennes värld, säger Lena.

Utanför hennes entré dinglar den himmelsblå skylten i emalj som med sirliga bokstäver berättar att vi är på galleri Darling. I dag är det full aktivitet. För nu på torsdag, den 14 november, är det vernissage. På samma dag som Astrid Lindgren föddes.

– Jag fick idén i somras att jag skulle ha vernissage på hennes födelsedag. Sedan tänkte jag att det vågar jag väl

inte. Men det är klart att jag gör. Jag tror att Astrid skulle ha gillat det.

På väggen lyser ett ängla-lik Astridansikte i ett träd, från ansiktet skjuter ljusa vingar ut, som en fågels. Runt om henne lever figurerna från sagovärlden. Längst fram syns en glad Pippi Långstrump, Emil drar Ida i en trävagn och griseknoen grymtar glatt bredvid. Från himlen störtar en alldoles lagom rund Karlsson på taket och bakom ett träd sticker Ronja Rövardotter fram sin nuna. Tavlan heter *Hommage à Astrid Lindgren*, en hyllning.

– **JAG TROR ATT** Astrid sagt någon gång att hon ville bli en fågel i Nangijala när hon dör. Därför har jag målat henne som en fågel längst upp i trädet. Och jag tror att hon är där nu i Nangijala, och har det bra, säger Lena.

På en annan av tavlorna, *Villa Villekulla*, står Pippi med sina flätor rätt ut och

knyter fast sockerdricka i trädet. På en av grenarna sitter apan Herr Nilsson och knyter fast en annan flaska. Även Tommy och Annika är med.

– När jag hade målat färdigt tavlan fick jag reda på att det är ett hål i sockerdricks-trädet och det har jag ju missat i målningen. Men det är det bästa med att vara konstnär. Man får göra som man själv vill, säger hon och skrattar.

Hennes egen bekantskap med Astrid Lindgrens figurer kom först som vuxen. Som liten läste hon inte hennes böcker.

– Jag tror inte att min mamma tyckte det var så lämplig litteratur. Hon ville väl inte att jag skulle bli så upprorisk. I stället satte hon Anne på Grönkulla i mina händer.

Men när Lena fick egna barn läste hon om bröderna Lejonhjärta, Emil och allra helst om Pippi så ögonen glödde. För det är hennes

egen favorit. Pippi är stark och står på de svagas sida. Precis som Astrid Lindgren.

– Astrid var en mycket stor person, generös och ödmjuk. Och hon var inte rädd för makten, som när hon nöp statsministern i kinden och sa: Nu får du ta hand om invandrarbarnen, säger Lena och visar oss in i själva ateljédelen.

FRAMFÖR HENNE på ett litet bord står en snart färdigmålade tavla, en ängel med guldhår. Efter utställningen om Astrid Lindgren blir det änglar i det lilla galleriet. Änglar på vita moln. Tankarna vandrar mot begrepp som himmelriket, och döden.

– Döden är något vi måste kunna prata om. Döden är förutsättningen för livet. Och är det något jag har lärt mig av Astrid så är det att inte vara rädd för döden.

Astrid Lindgrenutställningen pågår fram till 27 november.

HANNA NOLIN

Konstnären och Söderbon Lena Darning snubblade över ateljén och galleriet på Södermannagatan för sex och ett halvt år sedan och blev förälskad.

I dag försörjer hon sig på att måla och inspirationskällan heter naturligtvis Södermalm.

Jag träffar Lena Darning i hennes arbetsrum som ligger bakom den lilla utställningslokalen. Där har hon just nu en utställning av sina egna verk, som hon målat på Söder och i Grekland.

Hennes liv förändrades drastiskt för snart sju år sedan då hon skulle till silversmeden, i kvarteret vid Södermannagatan, för att laga ett smycke. Väl där inne fick hon genom ett fönster syn på bakgården, en prunkande trädgård. Hon frågade om hon fick gå ut bakvägen. Det fick hon.

Förälskad i miljön

Lena Darning blev förälskad i miljön och pratade om saken med en krukmakare som hade en butik granne med silversmeden.

– Jag undrade om hon kunde leva på sina krukor, och det kunde hon. Jag berättade att jag målade. Då tipsade hon mig om ateljén och galleriet som var till salu en bit därifrån.

– En 80-årig kvinna ägde ateljén och en läkare ville köpa den, men kvinnan tyckte inte att det passade med en "pillertrillare" på Södermannagatan,

Lena Darnings liv förändrades för sex och ett halvt år sedan då hon köpte ateljén och galleriet på Södermannagatan.

bland de andra hantverkarna, berättar Lena Darning.

Därför fick hon köpa galleriet och ateljén.

Och sedan dess har hon kunnat försörja sig som konstnär, både genom att sälja sin egen konst som hon målar i ateljén bakom galleriet, och genom galleriet, som hon hyr ut till andra konstnärer.

Äkta känslor

– Man måste satsa helhjärtat för att det ska fungera, säger hon. Då blir det äkta konst, som visar äkta känslor. Därför kan en amatör vara lika bra som ett proffs.

Hon har själv målat hela

sitt liv, men alltid haft ett jobb eller annan sysselsättning vid sidan av.

Ett tag jobbade hon som sekreterare på Bonnier, hon har drivit eget företag i databranschen och arbetat med andra diversejobb.

Hon säger att hon målar för att sprida glädje.

– Det tror jag är min livsuppgift. Man måste inte lida som konstnär, jag mår jättebra. Jag kan inte lida när jag ska jobba, jag måste ha trygghet, det går inte om jag har obetalda räkningar, om det är smutsigt eller stökigt omkring mig.

En stor inspirationskälla är Södermalm.

På somrarna blir Lena Darning en del av Söders stadsbild. Då tar hon med sig målarutrustning och målar i parker och på andra ställen i stadsdelen.

– Jag förstår inte att inte fler konstnärer gör det, det är väldigt inspirerande.

– För mig är det färgerna som är det viktigaste. Inte teckningarna. Det ska finnas spänning mellan färgerna och balans mellan varma och kalla färger.

Mellan den 13 och 20 december har Lena Darning julutställning på galleri Darling.

TEXT & FOTO:
FREDRIK SANDBERG

Färgen är viktig. Och gärna Södermalms färger, som Lena Darning fångar på somrarna.